

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Co/31/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614203533
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5614203533.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, 110 00 Praha 1, Nové Město, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: V. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX S. XXX, v konaní o zaplatenie 594,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/47/2014-82 zo dňa 03.03.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/47/2014-82 zo dňa 03.03.2016 v napadnutom výroku, ktorým okresný súd žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 594,- Eur od 15.11.2009 do zaplatenia konanie zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a účastníkom náhradu konania nepriznal.

Okresný súd v napadnutom rozsudku uviedol, že návrhom na začatie konania, doručeným okresnému súdu dňa 17.04.2014, sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 594,- Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 594,- Eur od „15. 11. 2009 do zaplatenia, úroku vo výške 6 % ročne zo sumy 594,-eur od 23. 03. 2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3-iny percenta zmenkovej sumy, teda 1,98 eur, uplatnil si náhradu trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 35,50 eur, v časti trov právneho zastúpenia vo výške 110,94 eur s DPH. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 21. 05. 2009 na zmenkovú sumu 594,-eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 15. 11. 2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Odporca po predložení zmenky k zaplateniu doposiaľ neuhradil ani časť svojho dlhu a preto navrhovateľ žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "nariadenie č. 861/2007"), odporcovi uložil povinnosť zaplatiť uplatnený nárok."

Žalovaný sa postupom podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia č. 861/2007 k návrhu na začatie konania nevyjadril.

O návrhu žalobcu rozhodol okresný súd „prvýkrát rozsudkom zo dňa 29.07.2014, č. k. 6C/47/2014-15 tak, že návrh zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Súd vychádzal zo zistenia, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie spotrebiteľského úveru, pričom zákon o spotrebiteľských úveroch umožňoval prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške

aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny z poskytnutého spotrebiteľského úveru. V predmetnej veci bola zmenka vystavená na sumu 594,-eur, pričom odporca, ako spotrebiteľ, získal u spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, úver len vo výške 350,-eur.“ Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 08.10.2015, č.k. 14Cob/324/2014-63, rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vyslovil názor, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Nakoľko žalovaný nepodal žiadne námietky, nie je súd oprávnený ex offa skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo právneho vzťahu, aj keď by tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, odvolací súd vyslovil názor, že tento nárok má byť posudzovaný podľa zákona zmenkového a šekového, pričom ustálil, že žalobcom predložená zmenka spĺňa zákonom vyžadované náležitosti.

V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že „Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR prijalo dňa 20.10.2015 spoločné stanovisko č. 93/2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Uvedené stanovisko Najvyššieho súdu SR rieši totožnú problematiku, ako je predmetom konania tunajšieho súdu 6C/47/2014. Nakoľko spoločné stanovisko Najvyššieho súdu SR bolo prijaté dňa 20. 10. 2015 a Krajský súd v Žiline rozhodol v tejto veci dňa 08. 10. 2015 je nesporné, že krajskému súdu v čase rozhodovania nemohol byť známy obsah tohto spoločného stanoviska a ani sa nemohol vysporiadať s týmto právnym názorom NS SR. Aj keď podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku je prvostupňový súd viazaný názorom odvolacieho súdu, vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí, ale v danej veci tú istú problematiku iným spôsobom vyhodnotil Najvyšší súd SR v judikovanom stanovisku. Spoločné stanovisko bolo prijaté práve za účelom zjednotenia postupu súdov nižšieho stupňa (teda prvostupňových aj odvolacích súdov), a preto prvostupňový súd pri hodnotení dôkazov v danej veci postupoval v súlade s právnym názorom uvedeným v spoločnom stanovisku občianskoprávneho kolégia a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR č. 93/2015. Z tohto stanoviska jednoznačne vyplýva, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že súd je povinný ex offa zabezpečiť prieskum nároku v intencióch možnej absolútnej neplatnosti úkonu, pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou, či nepripustnosťou uplatneného nároku. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnú úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.“ Okresný súd tiež citoval čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) a uviedol, že právne záväzné akty Európskej únie majú podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, a preto súd v súlade s citovaným článkom Nariadenia 861/2007 vo veci nenariaďoval pojednávanie. Vzhľadom na okolnosti prípadu mal okresný súd za to, že pre spravodlivé vedenie konania, za súčasného dodržania zásady hospodárnosti, nebolo potrebné nariaďovať ústne pojednávanie a „preto rozhodol bez nariadenia pojednávania jeho verejným vyhlásením dňa 03.03.2016, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu dňa 08. 02. 2016.“ Z predloženej zmenky vyplývalo, že mala byť vystavená žalovaným v Liptovskom Hrádku dňa 21.05.2009 na sumu 594,- Eur. Súčasťou zmenky je údaj o čísle zmluvy 5030122, v nadväznosti na ktorú bola zmenka vystavená. Žalovaný v zmenke vyhlásil, že pri predložení na rad zaplatí obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zmenkovú sumu 594,- Eur spolu s 0,25 % denným zmenkovým úrokom od 15.11.2009. Zmenka mala byť splatná „POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava, bez protestu, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na rube zmenky sa nachádza indosament, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Jaroslav Fuchs, zmenku previedol na žalobcu (dátum prevedenia nie je vyznačený). Vzhľadom k tomu, že zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia, ako aj platobné miesto, sa nachádza na území Slovenskej republiky a účastníci si voľbu iného rozhodujúceho práva nedohodli, ich vzájomné majetkové vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom. Skutočnosť, že na konanie sa aplikuje Nariadenie, neznamená nemožnosť slovenského súdu preskúmať doložené listiny, pričom súd môže aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v Slovenskom právnom poriadku. V tomto smere okresný súd poukázal na dôvody spoločného stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý konštatoval, že z nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Aj v prípade absencie aktivity žalovaného v konaní, „pokiaľ súd vzhľadom na návrhu také skutočnosti, ktoré ho povedú k záveru o

neprípustnosti návrhu, môže návrh zamietnuť, čo vyplýva priamo z čl. 4 bod 4. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom.“

Podľa § 75 zák. č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej aj len „zákona č. 191/1950“), § 76 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950, § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., § 17 ods. 1, 2 zákona č. 191/1950 Zb., § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“), § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, v znení platnom ku dňu 21.05.2009 (ďalej len „ZSÚ“), § 4 ods. 2 písm. h), j) a k) ZSÚ, § 4 ods. 3 posledná veta ZSÚ, § 4 ods. 6 ZSÚ a vzhľadom na vykonané dokazovanie okresný súd návrh vo zvyšku zamietol. Z predloženej zmenky podľa okresného súdu vyplývalo, že táto súvisí s Úverovou zmluvou č. 5030122, uzavretou medzi poskytovateľom POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava a žalovaným, ako fyzickou osobou, nepodnikateľom. Zmluva o úvere, ktorá bola podkladom zmenky, tvorí súčasť spisu okresného súdu sp.zn. 7Er/1950/2010 (správne má byť 7Er/1195/2010). Okresný súd zistil, že táto zmluva bola uzavretá dňa 21.05.2009 medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava a žalovaným, ako fyzickou osobou, nepodnikateľom (ďalej „dlužník“). Veriteľ sa Zmluvou o úvere zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 350,- Eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť túto sumu zvýšenú o poplatok 346,- Eur, teda spolu 696,- Eur v 12 mesačných splátkach po 58,- Eur počnúc dňom 10.06.2009. Zmluva o úvere pritom neobsahuje žiadne dojednania o úrokoch z úveru, neobsahuje údaj o RPMN, ani o priemernej hodnote RPMN. POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, nárok z tejto Zmluvy o úvere uplatnila na Stálom rozhodcovskom súde, zriadenom zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, ktorý rozsudkom SR 04385/10 zo dňa 03.06.2010 zaviazal žalovaného V. F. na zaplatenie sumy 594,-Eur, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne od 15.11.2009 do zaplatenia, na zaplatenie zákonných úrokov vo výške 6 % ročne zo sumy 594,- Eur od 23.03.2010 do zaplatenia a k náhrade trov rozhodcovského konania vo výške 193,26 Eur. POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na základe tohto rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 21.06.2010, sa domáhal vykonania exekúcie návrhom, spísaným do zápisnice súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, dňa 06.08.2010. Exekučný súd síce poveril dňa 04.02.2011 súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého vykonaním exekúcie vo veci sp.zn. 7Er/1195/2010, ale zároveň exekúciu zastavil uznesením zo dňa 07.02.2011, č.k. 7Er/1195/2010-14. Dôvodom bolo zistenie, že exekučný titul (rozhodcovský rozsudok) priznal oprávnenému, t.j. POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, zákonom nedovolené plnenie. Rozhodcovský súd vôbec neskúmal, či sa jedná o spotrebiteľský vzťah a vydal rozhodnutie, ktoré je v rozpore s normami spotrebiteľského práva - uznesenie o zastavení exekúcie nadobudlo právoplatnosť dňom 01.04.2011.

Žalobca, ktorému bola indosovaná zmenka, vystavená žalovaným dňa 21.05.2009, sa domáhal priznania zmenkovej sumy 594,- Eur, zmenkového úroku 0,25 % denne od 15.11.2009 do zaplatenia, ako aj 6 % úroku zo zmenkovej sumy od 23.03.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 1,98 Eur a náhrady trov konania. Tvrdil, že žalovaný z vyššie označeného nároku neuhradil žiadnu čiastku. Podaním zo dňa 21.12.2015, doručeným okresnému súdu dňa 28.12.2015, zobral žalobca „návrh späť v časti o zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (z kontextu tohto podania vyplýva, že návrh berie späť v časti o priznanie zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 594,-eur).“ Okresný súd citoval § 96 ods. 1, 2, 3 OSP a uviedol, že „Navrhovateľ zobral návrh čiastočne späť v priebehu konania, pričom odporca, ktorému toto čiastočné späťvzatie návrhu bolo doručené najneskôr dňa 09. 02. 2016, sa k tomuto podaniu nevyjadril. Občianske súdne konanie sa spravuje dispozičnou zásadou, ktorá sa prejavuje aj tým, že navrhovateľ môže návrh zobrať späť. Pokiaľ by odporca so späťvzatím návrhu nesúhlasil, musel by oznámiť súdu vážne dôvody. Nakoľko odporca sa k späťvzatiu návrhu nevyjadril, súd v zmysle citovaného ustanovenia zastavil konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 594,-eur od 15. 11. 2009 do zaplatenia. V dôsledku toho predmetom konania zostala zmenková suma 594,-eur spolu so 6 %-ným ročným úrokom od 23. 03. 2010 do zaplatenia, zmenková odmena 1,98 eur a trovy konania.“

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že zmenkový záväzok je síce samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (kauza), ale z listinných dôkazov mal preukázané, že medzi pôvodným majiteľom zmenky (obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) a žalovaným vznikol spotrebiteľský právny vzťah podľa § 52 Obč. zák. Veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pri uzatváraní Zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so žalovaným ako fyzickou osobou. Zmluva síce obsahuje údaj o tom, že úver mal byť poskytnutý dlžníkovi pre účely jeho zamestnania, ale okrem tohto údaja žiadne iné skutočnosti nesvedčia o tom, že by bol poskytnutý

dlužníkovi úver inak ako spotrebiteľovi. Potom sa jedná o Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia ZSÚ. Obligatórnou náležitosťou takejto Zmluvy v čase jej uzavretia bol aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe, ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver. Absenciu týchto dojednaní sankcionoval zákon tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Na základe Zmluvy o úvere zo dňa 21.05.2009 preto žalovanému vznikla povinnosť vrátiť veriteľovi POHOTOVOSŤ, s.r.o. iba istinu, t.j. 350,- Eur. Zmenka však bola vystavená na sumu 594,-Eur, čo predstavuje 198,86 %, čo je v rozpore s § 4 ods. 6 ZSÚ. Potom ide o neplatnú zmenku, k čomu okresný súd prihladol postupujúc v súlade s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v spoločnom stanovisku č. 93/2015. Vzhľadom na § 4 ods. 6 ZSÚ, zmenku vyplnenú veriteľom v rozpore so zákonom, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlužníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať, čo platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. POHOTOVOSŤ, s.r.o. však túto zmenku indosovala žalobcovi, pričom nedošlo k postúpeniu samotnej pohľadávky zo Zmluvy o úvere, ktorý bol touto zmenkou zabezpečený. Tým došlo k zhoršeniu právneho postavenia žalovaného vo vzťahu k veriteľovi zo Zmluvy o úvere a potom výkon práva žalobcu zo zmenky je v rozpore s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch a súčasne aj v rozpore s dobrými mravmi. Nakoľko okresný súd zistil skutočnosti, ktoré odôvodňujú neprípustnosť návrhu, tak okresný súd na tieto skutočnosti prihladol, aj keď žalovaný nebol aktívny. „Aj keď v zásade platí, že zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (kauza), táto skutočnosť nemôže mať za následok odopretie ochrany práv spotrebiteľa. Povinnosť súdu zabezpečiť, aby neboli spotrebiteľia viazaní ustanoveniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v ich neprospech, musí mať prednosť pred akýmkoľvek výkladom práva, ktorý by mohol obchádzať spotrebiteľskú právnu úpravu. Súd je totiž povinný zákonným spôsobom poskytnúť ochranu práv spotrebiteľovi ako slabšej strane, pričom takýto postup súdu korešponduje aj s komunitárnym právom. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody preto súd návrh zamietol.“ Náhradu trov konania si uplatnil žalobca, ktorý však nebol v konaní úspešný. Žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu žiadne trovy nevyplývali, a preto okresný súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca, ktorý namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 205 ods. 2 písm. b) OSP), že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP), že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP). Zdôraznil, že nie je prípustné, aby súd vyzýval žalobcu na doplnenie či opravu návrhu, ktorá nie je pre prejednávanú vec relevantná a splnením takejto výzvy podmieňoval ďalší postup v konaní. Ak súd na základe nedoplnenia právne irelevantnej požiadavky (pričom irelevantnosť bola zo strany žalobcu v jeho odpovedi vysvetlená) zamietne návrh, ide o odňatie možnosti konať pred súdom. Uvedený postup okresného súdu je neprijateľný v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobca nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky (v tomto konaní žalovaným). Žalobca je vlastníkom cenného papiera (má len zmenku), ktorý nadobudol na základe indosamentu. Žiadne iné informácie, či dokumenty žalobca k zmenke nemá a v zmysle platného právneho poriadku ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku, predovšetkým pri uplatnení nároku zo strany indosatára, je neprípustné a nezákonné. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Okresný súd však vec posudzoval a rozhodol, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. Prvostupňový súd sa uspokojil s konštatovaním, že je oprávnený v každom štádiu konania a v každom druhu konania skúmať z úradnej povinnosti, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský vzťah. Žalobca zásadne nesúhlasil s tým, že súd je v tomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Vzhľadom na to, že okresný súd neuvádzal žiadne konkrétne argumenty, rozhodnutie súdu je potrebné považovať za arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo predstavuje zásah do práva na spravodlivý súdny proces a inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b) OSP). Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim

súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovoľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení abscentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. III. ÚS 36/2010). Žalobca zásadne trvá na tom, aby súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej „preskúmačej“ právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Právny poriadok neumožňuje súdu preskúmať a na prejednávajúcu vec vzťahovať zmluvné vzťahy, ktoré s danou vecou nesúvisia a podľa právneho poriadku nemôžu súvisieť. Žalobca skutočností o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Okresný súd si sám vytvoril pochybnosť (nie reálny poznatok z vykonaného dokazovania, ale čistý, ničím nepodložený dohad) o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky (ktorý ani nie je účastníkom tohto súdneho konania) a žalovaným mohol existovať iný (navyše celkom samostatný) záväzkový vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Súd teda vykonštruoval tvrdenie, ktoré žiadal aby žalobca preukázal. Súd v sporovom konaní môže svoje rozhodnutie zakladať len na takých tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a tieto tak nie sú výsledkom dokazovania. „Ak existuje dôkazná povinnosť navrhovateľa vo vzťahu k ním tvrdným skutočnostiam, ad absurdum tvrdíme, že existuje aj dôkazná povinnosť súdu vo vzťahu k súdom tvrdným skutočnostiam. Opäť ad absurdum, ak súd svoje tvrdenie nepreukázal (súd uvádza, že objektívne nebolo možné posúdiť, či ide o spotrebiteľský vzťah), neunesol dôkazné bremeno a nemôže na tomto základe založiť svoje rozhodnutie. Uvedená konštrukcia je samozrejme absurdná, pretože súd nie je účastníkom konania, nemá povinnosť, ale ani oprávnenie kreovať skutkové tvrdenia a má len limitované oprávnenie vo vzťahu k rozsahu dokazovania. Prvostupňový súd však zjavne a zreteľne porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a presiahol svoju právomoc. V tomto konaní navrhovateľ vystupuje nie proti dvom odporcom (1. samotný odporca, 2. súd), ale proti jedinému odporcovi, pričom súd je nezávislým arbitrom, ktorý rozhodne na základe tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania.“ Prvostupňový súd ignoroval § 17 ZŠZ a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený žalovaný na nich ani upozorniť (§ 5 ods. 1 OSP). Okresný súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením § 5 ods. 1 OSP a ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, keď prihliadol na skutočností a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimitačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalovaný mohol na základe čl.5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimitovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 veta práva infine OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak okresný súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. „Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu odporcu a bez legitímneho podnetu na ťarchu navrhovateľa žiadal vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa. Odporca sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil odporcu v tomto konaní. Navyše odporca o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu odporcovi prakticky nanútil, bez jeho vôle.“ Prvostupňový súd požadoval od žalobcu preukázanie skutočností, o ktorých žalobca objektívne nemal žiadnu vedomosť a „tobôž“ nemal k dispozícii požadované listinné dôkazy. Okresným súdom požadované doplnenie návrhu, a teda tvrdená údajná povinnosť žalobcu mať dokumenty, na základe ktorých mala údajne byť zmenka vystavená, nevyplývajú z právneho poriadku a sú zo strany okresného súdu fabulované. Zmenka je celkom samostatným nárokom, nič ďalšie k nej nie je potrebné.

Z uvedeného vyplýva nesprávne právne posúdenie veci. „Prvostupňový súd nesúhlasil s názorom navrhovateľa o tom, že významnou pre konanie je výlučne zmenka, a to s odôvodnením, že toto tvrdenie navrhovateľa je v rozpore so spotrebiteľským právom. Prvostupňový súd síce poukazuje na predpisy európskeho i vnútroštátneho spotrebiteľského práva, avšak zo žiadnych ustanovení (citovaných, či necitovaných) súdom tvrdený rozpor nevyplýva. Tvrdenie prvostupňového súdu je tak opäť fabulované, ničím nepodložené a neodôvodnené. Rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím dochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a zakladá odvolací dôvod.“ Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádzal, že vo veci vykonal dokazovanie o.i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhli. Žalobca predložil okresnému súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci, § 120 ods. 1 OSP in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci okresný súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Je potrebné uviesť, že súd musí k otázke vykonania iných ako účastníkmi navrhnutých dôkazov pristupovať vyvážené, aby nedošlo k narušeniu rovnosti strán v spore. Svoj postup musí v odôvodnení rozhodnutia náležite zdôvodniť. V danom konaní svoj postup okresný súd vôbec nezdôvodnil.

V odvolaní žalobca ďalej uviedol, že predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizáčnym prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to zo dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 veta práva in fine OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak okresný súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie. Okresný súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Okresný súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Okresný súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle.

Prvostupňový súd podľa žalobcu navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Okresný súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by okresný súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. V zmysle § 120 ods. 3 OSP súd môže pri rozhodovaní vychádzať aj zo skutočností, ktoré nie sú medzi účastníkmi sporné. Musí však ísť o tvrdenia účastníkov konania a nie o fabulované tvrdenie súdu, ktoré nepotvrdí žiadny účastník. Ak súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, toto rozhodnutie nepochybne je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. „V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia súd poukazuje na rozhodnutie Nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965. Z tohto rozhodnutia má údajne vyplývať prelomenie zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera. Navrhovateľ uvádza, že obsah

tohto rozhodnutia mu nie je známy a toto rozhodnutie mu nie je dostupné. Z tohto dôvodu nie je možné k použitiu tohto rozhodnutia pre prejednáváný prípad zaujať relevantné stanovisko. Vo všeobecnosti je však možné konštatovať, že toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednáváný prípad, a to z dôvodu, že rozhodnutie Nemeckého najvyššieho súdu je takmer 50 rokov staré. V období jeho vzniku prakticky neexistovalo Európske spotrebiteľské právo, na ktorom súd založil svoje rozhodnutie. Zároveň, ak súd nebol schopný na podporu svojho názoru o prelomení zásady abstraktnosti zmenky nájsť neskoršie rozhodnutie, zrejme ide o prekonaný a ojedinelý názor, z ktorého nie je možné vychádzať. Akokoľvek, rozhodnutie nemeckého najvyššieho súdu nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky (zákon č. 191/1950 Sb.)". Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004). Z uvedených skutočností tak jednoznačne vyplýva, že súd nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Žiadosť súdu o doplnenie návrhu tak bola celkom neopodstatnená a ak žalobca požadované (pre prejednávánú vec irelevantné) dokumenty nedoplnil, nemohlo dôjsť k zamietnutiu návrhu podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. Prvostupňový súd dospel k záveru, že nemožno prihliadať ani na neprimerane vysoké prislúšenstvo pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. V okolnostiach rozhodnutia prvostupňového súdu bolo potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc. Záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je teda platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. „Významným sa javí aj fakt, že súd nepriznal žiadny zmenkový úrok, pričom z odôvodnenia je nepochybné, že v rozpore s dobrými mravmi nie je každý zmenkový úrok, ale len zmenkový úrok, ktorý je neprimerane vysoký. Z toho vyplýva, že rozporom s dobrými mravmi, a teda neplatnosťou by (na základe argumentácie prvostupňového súdu- s ktorou navrhovateľ nesúhlasí) mohla môže byť postihnutá len časť presahujúca zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. Prvostupňový súd by tak mal zamietnuť len časť zmenkového úroku a priznať zmenkový úrok nepriečiaci sa dobrým mravom.“ V odôvodnení okresný súd poukázal „aj na rozhodnutie vo veci C-419/11 a odvodzuje z neho svoju povinnosť skúmať z úradnej moci postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Navrhovateľ k tomuto uvádza, že v konaní vedenou pod sp. zn. C-419/11 je riešená celkom odlišná prejudiciálna otázka, než by sa mohla týkať prejedávanej veci. V uvedenom konaní bola riešená situácia, či vôbec súd má právomoc o žalobe konať a rozhodnúť. V uvedenom konaní sa Súdny dvor zaoberal postavením odporcu ako spotrebiteľa iba z dôvodu, že tento namietal svoje postavenie a zároveň uvádzal svoje bydlisko v Rakúsku - teda sám odporca napádal právomoc Mestského súdu v Prahe konať o návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. Rozsudok C-419/11 sa týka odlišných právnych predpisov Európskej únie - nariadenia Rady (ES) č. 44/2001-než konajúci súd v tomto konaní aplikuje Súdny dvor v bode 38 rozsudku C-419/11 uvádza, že „v každom prípade na preukázanie postavenia spotrebiteľa v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2011 nepostačuje len okolnosť, že zmenkový ručiteľ je fyzickou osobou". Súd naopak tvrdí, že odporca je spotrebiteľom. Z uvedeného je zjavné, že okresný súd argumentuje neexistujúcim právnym názorom Súdného dvora.“

Žalobca považoval „za potrebné obiter dictum vyjadriť sa aj k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukazujeme na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zákon súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmeniek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a pod. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie ust. § 4 ods. 6 a použitia spojenia „v čase vyplnenia" ako aj zo slov „vyplnenú veriteľom", je zjavné, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia", resp. by vylúčil vyplňovanie zmeny zo strany veriteľa.

Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek“. V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia okresný súd poukázal na rozhodnutie Nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965. Z tohto rozhodnutia má údajne vyplývať prelomenie zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera. Žalobca uviedol, že obsah tohto rozhodnutia mu nie je známy a toto rozhodnutie mu nie je dostupné. Z tohto dôvodu nie je možné k použitiu tohto rozhodnutia pre prejednávany prípad zaujať relevantné stanovisko. Vo všeobecnosti však bolo možné konštatovať, že toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednávany prípad, a to z dôvodu, že rozhodnutie Nemeckého najvyššieho súdu je takmer 50 rokov staré. V období jeho vzniku prakticky neexistovalo Európske spotrebiteľské právo, na ktorom súd založil svoje rozhodnutie. Zároveň, ak súd nebol schopný na podporu svojho názoru o prelomení zásady abstraktnosti zmenky nájsť neskoršie rozhodnutie, zrejme ide o prekonaný a ojedinelý názor, z ktorého nie je možné vychádzať. Akokoľvek, rozhodnutie nemeckého najvyššieho súdu nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky (zákon č. 191/1950 Sb.). V neposlednom rade je potrebné konštatovať, že Nemecký najvyšší súd pri rozhodovaní vo veci rozhodoval podľa nemeckého práva, ktoré sa nepochybne v oblasti zmenkového práva odlišuje od slovenského zmenkového práva, ktoré je súd povinný aplikovať v tejto veci. Súd sa vo svojom rozhodnutí nijakým spôsobom nevysporiadal so zhodou či rozdielnosťou právnej úpravy Nemecka a Slovenskej republiky. Použitie záverov cudzích súdov, ktoré aplikujú svoje právo na slovenské právne prostredie považoval za neprijateľné. Podľa čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Súd nemôže rozhodovať spor na základe nemeckého práva alebo s použitím nemeckej judikatúry. Záveru súdu o prelomení abstraktnosti zmenky, ktorý vyplýva z takmer 50-ročného rozhodnutia Nemeckého najvyššieho súdu, priamo odporuje záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, kde sa uvádza cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva (...) Prvostupňový súd však zamietol celý zmenkový úrok, a teda nepochybne zamietol aj platnú časť uplatneného nároku na zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. Zároveň poukazujeme aj na rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 3. 2. 2010, sp. zn.: 5Co/16/2010, v ktorom súd vyslovil, že zmluvná pokuta vo výške 0,25 % z istiny za každý deň omeškania nie je neprimeraná vzhľadom na účel, ktorý zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút zabezpečuje. Uvedený rozsudok sa síce týka inštitútu zmluvnej pokuty, avšak ide o majetkovú sankciu, ktorá má zabezpečiť, aby zmluvná strana zaplatila riadne a včas, a v prípade, ak sa tak nestane, slúžila ako sankcia za nedodržanie zmluvných podmienok. V zmenke napísaný zmenkový úrok má rovnakú funkciu ako zmluvná pokuta, a preto je uvedené rozhodnutie aplikovateľné na tento spor. Zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj vtedy, keď porušením povinností veriteľovi alebo dlžníkovi žiadna škoda nevznikla. Zaplatením zmluvnej pokuty sa účastník zmluvy svojho záväzku nezbaví. Jej funkcia spočíva v hrozbe majetkovou sankciou dlžníkovi v prípade, keď záväzok nespĺní riadne a včas a tým má viesť dlžníka k včasnému a riadnemu plneniu záväzku. Pokutu možno dohodnúť tak pre prípad, že k splneniu nedôjde vôbec alebo iba čiastočne alebo pre prípad, že bude porušená akákoľvek zmluvná povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, musí v nej byť určená výška zmluvnej pokuty alebo spôsob, akým sa určí, aby o tom v budúcnosti nevznikli pochybnosti. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zároveň má sankčný charakter, lebo účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť, trestá nepriaznivým následkom v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Dohoda o zmluvnej pokute a jej výške je zásadne vecou vzájomnej dohody strán zmluvy. Neznamená to však, že by mohla byť v každom jednotlivom prípade zmluvná pokuta dohodnutá v neobmedzenej výške. Zákon výšku zmluvnej pokuty výslovne neupravuje, avšak umožňuje zmluvnú pokutu znížiť, prípadne posúdiť platnosť dohody o zmluvnej pokute z hľadiska súladu s dobrými mravmi. Zmluvná pokuta 0, 25% z istiny za každý deň omeškania vo výške 533 eur predstavuje 1,33 eur denne, čo nie je neprimerané účelu, ktorý bol dohodou o zmluvnej pokute účastníkmi konania sledovaný, teda včasné plnenie si povinností vlastníckymi bytami a nebytovými priestormi v bytovom dome. Záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyššie uvedené závery potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa.“ „Dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je totiž možné vykonať výlučne len za predpokladu, že odporca v lehote do 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď, sa vyjadrí k podanému návrhu, či už tak, že vyplní časť II. Vzorového tlačiva písm. C a pripojí všetky príslušné podporné doklady, alebo sa vyjadrí akýmkoľvek

iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď. V zmysle ods. 12 Preambuly Nariadenia ďalšie dôkazy by mohol tak navrhovateľ, ako aj odporca predkladať v priebehu celého prvostupňového konania. Pokiaľ však samotná odpoveď odporcu k podanému návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je doručená súdu v lehote 30 dní po doručení tlačiva návrhu odporcovi, musí súd vydať rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke, teda rozhodnúť vo veci samej. Ustanovenie v čl. § 7 ods. 3 Nariadenia, ktorý ustanovuje takúto koncentračnú zásadu, má za dôsledok, že v prípade pasivity odporcu, ktorý napriek riadnemu doručeniu návrhu v uvedenej lehote nedoručil súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených navrhovateľom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. § 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety uvedeného článku, ktorý podmieňuje vykonávanie tam uvedených dôkazov dorúčením odpovede odporcu. Nemôže teda takéto dokazovanie vykonávať v štádiu pred dorúčením odpovede odporcu súdu.“ Takisto uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, potvrdzovalo uvedené závery žalobcu. Z obsahu spisového materiálu tak vyplýva, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie podľa § 120 ods. 1 OSP, ktoré účastníci konania nenavrhl z dôvodu, že ich vykonanie bolo podľa jeho názoru nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Faktom však je, že súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia žalobcu, ktorý jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a ktorý uviedol, že nie je jej pôvodným majiteľom, ale je indosatárom, ale ani na tvrdenia žalovaného, ktorý voči forme a obsahu zmenky nevzniesol žiadne námietky a ani žiadne návrhy na vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by boli nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Okresný súd zmaril konanie ako také, a to porušením Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, čl. 4 a čl. 5, keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor, čoho dôsledkom došlo aj k porušeniu práva žalobcu na prístup k súdu. Žiadal, aby odvolací súd „zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 3.3.2016, sp.zn.: 6C 47-2014 tak že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške: 38,18 € bez DPH za podané odvolanie a 8,58 € bez DPH režijný paušál.“

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením v napadnutých výrokoch zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec v zrušenej časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Primárne krajský súd uvádza, že pri posudzovaní odvolacích dôvodov žalobcu obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 11.04.2016 vychádzal z rozsahu, v ktorom bol napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým bola žaloba vo výroku zamietnutá, a to vo výroku a v závislom výroku o trovách súdneho konania, podľa ktorého účastníkom náhrada trov konania nebola priznaná.

Podstatou odvolania žalobcu bola okrem iného jeho námietka viažuca sa na postup konania pred okresným súdom, pokiaľ tento ex offa a bez tvrdení, resp. námietok žalovaného prihliadol na skutočnosti a dôkazy z iných konaní, ktoré sa nestali predmetom dokazovania pred okresným súdom, ako aj, že ak neboli niektorým z účastníkov tohto súdneho konania poskytnuté tvrdenia, označené iné dôkazy, než tie, ktoré vyjadril žalobca v podanom návrhu, a to doložením zmenky, tak potom v zmysle názoru žalobcu mohlo byť konané len na základe Nariadenia a podľa zákona č. 191/1950 Zb., t.j. návrhu žalobcu malo byť rozsudkom vyhovené.

Z dôvodu, že žalobca v odvolaní namietal postup okresného súdu, t.j., že odvolacie dôvody boli tak procesno-právneho charakteru ako aj hmotno-právneho charakteru, keď neboli aplikované ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb., sa krajský súd oboznámil s priebehom konania pred okresným súdom od momentu doručenia návrhu žalobcom na Okresný súd Liptovský Mikuláš, ktorý návrh bol doručený 17.04.2014. Okresným súdom bolo rozhodnuté prvým rozsudkom č.k. 6C/47/2014-15 zo dňa 29.07.2014 na základe len verejného vyhlásenia rozsudku. Do spisu zabezpečované listiny neboli vykonané pred okresným súdom v rámci nariadeného dokazovania, keďže vo veci došlo len k verejnému vyhláseniu rozsudku. Na základe odvolania žalobcu bol rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/147/2014-15 zo dňa 29.07.2014 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, a to na základe uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 14Cob/324/2014-63 zo dňa 08.10.2015 s vysloveným právnym záverom, ktorý mal svoj základ v aplikácii ust. zákona č. 191/1950 Zb. s uvedením, že ak v rámci

nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu obsiahnutých v jeho zrušujúcom uznesení č.k. 14Cob/324/2014-63 zo dňa 08.10.2015.

Po zrušení a vrátení veci okresnému súdu bolo okresným súdom na základe len verejného vyhlásenia rozsudku dňa 03.03.2016 rozhodnuté tak, že konanie bolo v časti zastavené a vo zvyšku žaloba zamietnutá. Zo Zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 03.03.2016 nevyplývalo, že sa vykonávali dôkazy listinami ich prečítaním alebo oboznámením. Okresný súd i napriek uvedenému postupu v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na listiny, dôkazy, vyplývajúce z pripojeného exekučného spisu sp. zn. 7Er/1195/2010 a to na zmluvu o úvere č. 5030122, zo dňa 21.05.2009 ako aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré dôkazy neboli vykonané pred okresným súdom. Krajský súd má za to, že ak okresný súd ex offo prihliadol na dôkazy z pripojeného spisu sp.zn. 7Er/1195/2010 Okresného súdu Liptovský Mikuláš, avšak tieto dôkazy nevykonával na nariadenom pojednávaní, keďže došlo len k verejnému vyhláseniu rozsudku okresným súdom, tak takýmto postupom bola odňatá možnosť žalobcovi konať pred súdom v rovine vykonávania dokazovania, oboznámenia sa s dôkazmi, a to v súlade nielen s Nariadením, ale aj podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktoré ako rozhodné procesné právo v zmysle článku 19 Nariadenia sa použije na konanie o uplatnenom nároku žalobcom.

Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd bez nariadenia pojednávania sa oboznámil výlučne sám s dôkazmi vyplývajúcimi zo spisu sp. zn. 7Er/1195/2010 bez toho, aby tieto dôkazy boli vykonané na nariadenom pojednávaní za účasti sporových strán, preto takýmto spôsobom bolo upreté právo žalobcu splniť si svoju povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a k posúdeniu nároku, keď okresný súd prihliadal na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa. V rámci nového konania pred okresným súdom je preto potrebné zachovať práva žalobcu v rovine vykonávaného dokazovania a rovnako aj práva žalovaného ako druhej sporovej strany.

Vzhľadom na uvedené a odvolaciu argumentáciu žalobcu v tejto rovine krajský súd akcentuje, že pokiaľ aj žalovaný v tejto sporovej právnej veci neuskutočnil námietky proti žalobcovým nárokom a okresný súd ex offo sa zaoberal vzťahom, ktorý mal väzbu k vystavenej zmenke žalovaným, tak tento postup, ktorý zvolil okresný súd, len reagoval na vyvíjajúcu sa rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, za vzatia do úvahy Spoločného stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod č. 93. V zmysle tohto spoločného stanoviska vyplýva „...Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nezvzhľadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Len pre úplnosť, pokiaľ Krajský súd v Žiline ako súd odvolací konal a v predchádzajúcich rozhodnutiach vydaných pred 20. októbrom 2015 vychádzal primárne zo zmenkového charakteru uplatneného nároku v kombinácii s účelom Nariadenia bez prihliadnutia ex offo na možný spotrebiteľský charakter kauzy stojacej za zmenkou, tak v danom momente tohto konania a rozhodovania bolo potrebné vychádzať z vývoja rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike v dotknutých veciach, ktorú zjednocuje

prijaté Stanovisko vo veciach občiansko-právnych a obchodných č. 93 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2015 ako Spoločné stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Práve s ohľadom na princíp právnej istoty, ktorý spočíva v zabezpečení jednotného rozhodovania súdov v totožných či obdobných veciach, potom aj Krajský súd v Žiline ako súd odvolací bol povinný rešpektovať relevantnú judikatúru ako aj prijaté zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Požiadavka právnej istoty automaticky neznamena to, že sa nemôže vyvíjať judikatúra najvyššieho súdu, čo platí aj k rozhodovacej praxi odvolacieho súdu.

Krajský súd v tejto veci poukazuje na spoločné stanovisko, z ktorého zdôrazňuje, že „pokiaľ by sme dospeli k záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. by spôsobila spotrebiteľovi nepríjemné ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 obsahuje úpravu podľa ktorej, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný.“, „Určujúcim pri hľadaní práva má byť, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. Je povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlada právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex officio, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Dobré mravy pôsobia ako korektív najmä v takých situáciách, kedy sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Sociálno-právne chápanie zmluvnej slobody sa môže uplatniť len za predpokladu približne vyváženého pomeru síl účastníkov zmluvy a len za tohto predpokladu sa môže stať prostriedkom primeraného vyrovnania záujmov, ako už bolo vyslovené niekoľkokrát aj v rozhodnutiach Ústavného súdu SR“.

Na základe vyššie uvedených zhodnotení, záverov, bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zrušený a v zrušenej časti mu vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresný súd v novom konaní bude postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru krajského súdu a vo vecno-právnej rovine bude dokazovanie vykonávané na nariadenom pojednávaní s tým, že bude rešpektovaná vyvíjajúca sa rozhodovacia činnosť všeobecných súdov za vzatia do úvahy Spoločného stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod č. 93.

Podľa § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

V novom konaní okresný súd rozhodne aj o trovách súdneho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.